

Obraćanje prvog zamjenika visokog predstavnika Larry Butlera na regionalnom investicijskom forumu BiH

Dame i gospodo,

Današnja konferencija mogla bi biti neprocjenjivo značajna spona između onih koji donose bogatstvo i onih koji donose zakone.

Ovaj skup daje izuzetno važnu priliku da se promijene mišljenja, prakse i stavovi koji, u mnogim slučajevima, neizostavno moraju biti promijenjeni.

Nadam se da nećemo propustiti tu priliku tokom današnje diskusije.

Najprije ću vam reći dobre vijesti:

Poslovno okruženje u BiH je znatno bolje nego što je bilo čak i prije samo tri ili četiri godine.

Svi glavni ekonomski pokazatelji kreću se u pravom smjeru. Inflacija je i dalje neznatna, stopa izvoza raste brže nego stopa uvoza, porasla je stopa direktnih stranih ulaganja, industrijska proizvodnja je porasla. Prema predviđanjima, ovogodišnji porast bruto domaćeg dohotka (GDP) mogao bi biti najbrži u cijeloj Jugoistočnoj Evropi.

Ovako optimistični rezultati odraz su stvarnog napretka postignutog u zakonodavnom i administrativnom okruženju.

Ranije izdijeljen i neefikasan carinski sistem ujedinjen je pod Upravom za indirektno oporezivanje koja trenutno vrši pripreme za uvođenje PDV-a početkom 2006. godine, korak koji

će u značajnoj mjeri pomoći da se smanji siva ekonomija i dodatno unaprijedi sistem ubiranja javnih prihoda.

Što se tiče propisa kojima se regulira sektor javnih i komunalnih usluga, zemlja je na dobrom putu da ispoштуje međunarodne standarde u ovoj oblasti. Reforma bankarskog sektora, koja je započela krajem 90-tih godina, stvorila je i održava dinamičan finansijski sektor koji sada usmjerava sredstva u perspektivna mala i srednja preduzeća.

Niz detaljno urađenih revizija, nakon kojih je uslijedio niz odgovarajućih novih zakona, omogućio je značajan napredak u oblasti upravljanja preduzećima u BiH. Ranije je situacija u ovoj oblasti bila izuzetno loša, ali sada se stvari postepeno popravljaju. Ukoliko se ovaj trend nastavi, velika javna preduzeća preuzeće ulogu koju nose i u drugim privredama, kao pokretači razvoja.

Ambiciozan projekat koji za cilj ima da se pojednostavi i učini efikasnijim proces registracije preduzeća sada je u finalnoj fazi provedbe, dok su pri osnovnim sudovima formirana privredna vijeća specijalizirana za privredno parničenje, sa zadatkom da riješe veliki broj nagomilanih neriješenih predmeta.

A sada neke manje dobre vijesti.

Stvari bi mogle i trebale biti znatno bolje.

Razlog zbog kojeg situacija nije znatno bolja je nepostojanje jasne političke vizije.

A to je problem kojim se možemo pozabaviti na veoma efikasan način upravo na ovoj konferenciji.

Poslovno okruženje moglo bi biti privlačnije; izvoz bi mogao biti jači; industrijska proizvodnja bi mogla biti veća. I, prije svega, moglo bi biti više novih radnih mjesta.

Rezultati su do sada bili dobri, ali nisu bili optimalni, a

razlog tome leži u činjenici da neki politički lideri, izgleda, nisu shvatili koje je temeljno načelo moderne politike.

To je privreda, naravno.

Evo nekih primjera.

Vlada RS odbija dati svoj pristanak državi da izdaje obveznice kako bi izmirila dugovanja po osnovu stare devizne štednje, u skladu sa odlukom Komisije za ljudska prava pri Ustavnom sudu.

To predstavlja veliku prepreku u nastojanjima da se eliminiše po ekonomiju štetna neizvjesnost koju stvaraju neizmirena potraživanja prema organima vlasti zbog gubitaka nastalih početkom 90-tih godina. Osim toga, RS još uvijek nije osigurala sredstva za vlastitu agenciju koja radi na verifikaciji stare devizne štednje, što predstavlja još jednu prepreku koja onemogućava brzo rješavanje hroničnog ekonomskog problema.

Velika poboljšanja u bankarskom sektoru u BiH proširila su se u svaki drugi segment ekonomije. Krajnji rezultat je više radnih mjesta i veći životni standard. Ali i ovdje, također, postoje opstrukcije uzrokovane nedostatkom vizije. Do sada se Banja Luka protivila prijedlogu Centralne banke da pod svoje okrilje uzme entitetske agencije za bankarstvo. Kako jedinstven ekonomski prostor polako postaje realnost, ne postoji sistemski argument za očuvanje dva odvojena regulatorna tijela. Agencije su se herojski borile u bitci protiv pranja novca, crnog tržišta i mreža podrške ratnim zločincima, i zbog toga su platile cijenu, u pogledu fizičkog zastrašivanja. Centraliziranje ove regulatorne funkcije dokazan je način da se potpuno eliminira mogućnost kriminalaca da zastrašuju regulatorna tijela te da se osigura nezavisnost regulatornih tijela. Politički otpor centralizaciji samo dovodi do toga da se zapitamo koji su stvarni motivi iza ovog protivljenja.

U drugim segmentima postoje ohrabrujući znaci pozitivnije i konstruktivnije političke atmosfere.

Ministarstvo pravde BiH završava proces prikupljanja komentara, kako javnosti tako i stručnjaka, u vezi sa nacrtom Zakona o obligacionim odnosima, koji će naredne godine ići u javnu raspravu. Time će BiH dobiti moderan poslovni zakon koji će omogućiti investicije i otvaranje radnih mjesta u privrednom okruženju 21. stoljeća.

Iako Ured za statistiku BiH još uvijek nije dobio opsežnu podršku koju mora dobiti od entitetskih agencija kako bi potencijalnim investitorima mogao dostaviti potrebne informacije, postoje pokazatelji da će se ova saradnja uskoro realizovati u potpunosti zahvaljujući velikom napretku koji je ostvaren prošloga petka.

Vjerujem da će se ova konferencija pokazati izuzetno uspješnom ukoliko tvorci bogatstva uspiju ubijediti kreatore politike da se obavežu da će realizirati pregršt inicijativa koje će u značajnoj mjeri poboljšati poslovno okruženje u BiH.

Inicijative koje sam već spomenuo predstavljaju dobru polaznu tačku.

- BiH mora usvojiti Zakon o obligacionim odnosima do polovine 2006. godine;
- Ured za statistiku BiH mora biti u mogućnosti da investitorima ponudi sve neophodne informacije, uz punu saradnju svojih entitetskih partnera, također do polovine naredne godine;
- Entitetske agencije za bankarstvo moraju biti ujedinjene pod okrilje Centralne banke do polovine 2006. godine.
- Vlada RS mora osigurati sredstva za verifikaciju stare devizne štednje i mora pristati na izdavanje državnih obveznica za izmirenje dugovanja po osnovu stare devizne štednje, kako bi Zakon o staroj deviznoj štednji mogao biti proveden do 20. novembra.

Nijedan od ovih zadataka nije pretjerano mukotrpan; svaki će donijeti konkretne i temeljne koristi građanima.

Situacija u BiH se popravljja, ali to se mora dešavati brže. Građani ove zemlje su već dovoljno dugo morali trpiti nevolje. Mnogo je toga učinjeno kako bi se stvorila infrastruktura neophodna za privlačenje investicija i otvaranje radnih mjesta. Na pravom smo putu – ali se moramo brže kretati tim putem.

Ako tvorci bogatstva ostvare efikasnu i uspješnu komunikaciju sa kreatorima politike na ovoj konferenciji, vjerujem da možemo osigurati stvarni napredak u poslovnom okruženju.

Nemojte propustiti ovu priliku.

Hvala.